

پیام های قرآنی منتخب اجزاء اول تا چهارم و سی ام / سری اول

دانشجو - معلم عزیز!

ترجمه این پیام قرآنی را بیان کنید

و به دو سؤال تدبری پاسخ دهید.

نمونه سؤال-های تدبری:

این پیام قرآنی به چه موضوعاتی اشاره دارد؟

از توجه به این پیام قرآنی، چه نتایجی را می توان به دست
آورد؟

عمل به این پیام قرآنی، چه تأثیری در زندگی امروز ما دارد؟

چگونه می توانیم مفاهیم و معارف این پیام قرآنی را در زندگی
خود محقق کنیم؟

چگونه می توانیم آموزه-های این پیام قرآنی را در جامعه ترویج
دهیم؟

عواقب ترک عمل به این پیام قرآنی را بیان کنید.

وضعیت جامعه نسبت به عمل به این پیام قرآنی را چگونه

ارزیابی می کنید؟

جزء اول صفحه ۱ تا ۲۱

به نام خدا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند بخشنده مهربان

خدای متعال برای اینکه به انسانها آموزش دهد تا کارهای خود را با نام خدا شروع کنند ، هم ابتدای قرآن و هم سوره های آن را با آیه «بسم الله الرحمن الرحيم» آغاز کرده است خدای متعال عامل مهم نجات انسان ، پیروزی ، فلاح و رستگاری او را در سه چیز می داند و پیروزی و نجات انسان را سه چیز می شمرد: قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ، و ذکر اسم ربه فصلی مسلما رستگار می شود کسی که خود را تزکیه کند و نام پروردگارش را به یاد آورد و نماز بخواند.

سوره ی حمد / آیه ی ۱

شکر خدا

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

شکر خدای مهربان بر پا کننده ی جهان

حتی هر انسانی که سرچشمه خیر و برکتی است، و هر پیامبر و رهبر الهی که نور هدایت در دلها میپاشد، هر معلمی که تعلیم می دهد، هر شخص سخاوتمندی که بخشش میکند، و هر طبیبی که مرهمی بر زخم جانگاهی مینهد، ستایش آنها از ستایش خدا سرچشمه می گیرد، چرا که همه این مواهب در اصل از ناحیه ذات پاک او است، و یا به تعبیر دیگر حمد اینها، حمد خدا، و ستایش اینها ستایشی برای او است.

سوره ی حمد، آیه ی ۲

راه راست

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

ای خدای مهربان ! ما را به راه درست و صحیح راهنمایی و هدایت کن.

انسان مؤمن، راه خداوند و اولیای او را انتخاب می کند که بر دیگر راهها امتیازاتی دارد:

الف: راه الهی ثابت است، بر خلاف راههای طاغوتها و هوسهای مردم و هوسهای شخصی که هر روز تغییر می کنند.

ب: يك راه بیشتر نیست، در حالی که راههای دیگر متعدّد و پراکنده اند.....

سوره ی حمد / آیه ی ۱

نماز جماعت

وَ ارْكَعُوا مَعَ الرَّائِعِينَ

و رکوع کنید همراه با رکوع کنندگان.

هرچند که نماز را به تنهایی می توان به جا آورد، ولی بهتر است آن را به جماعت برپا داشت؛ زیرا برگزاری نماز جماعت، به معنای نمایش قدرت و وحدت میان مسلمانان و حمایت قاطع از نظام سیاسی اسلام است و رکوع کنید همراه با رکوع کنندگان.

سوره ی بقره / آیه ی ۴۳

طلب یاری از نماز

وَ اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَ الصَّلَاةِ

از (زندگی مشکلات و شیطان های وسوسه بر پیروزی برای)

بگیرید یاری نماز و (روزه) صبر

برای پیروزی بر وسوسه های شیطان و مشکلات زندگی (از صبر (روزه) و نماز یاری بگیرید.

نماز با توجه، انسان را به یاد قدرت بی نهایت خدا می اندازد و غیر او را هر چه باشد کوچک جلوه می دهد. مهر او را در دل زیاد می کند، روحیه توکل را تقویت می کند و انسان را از وابستگی های مادی می رها کند. همه این آثار، انسان را در برابر مشکلات مقاوم می سازد

صبر و مقاومت، کلید تمام عبادات است. فرشتگان به اهل بهشت سلام می کنند، اما نه به خاطر نماز و حج و زکات، بلکه به خاطر مقاومت و پایداری آنها؛ «سلام علیکم بما صبرتم»

سوره ی بقره / آیه ی ۴۵

سخن گفتن زیبا

وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا

و با مردم خوب و زیبا سخن بگویید.

و با مردم خوب و زیبا سخن بگویید
اگرچه به همه مردم نمی توان احسان کرد، ولی با همه می توان خوب سخن گفت
برخورد خوب و گفتار نیکو، نه تنها با مسلمانان، بلکه با همه ی مردم لازم است.

سوره ی بقره / آیه ی ۸۳

گذشت و مدارا

فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا

پس در گذرید و مدارا کنید.

شما عفو کنید و گذشت کنید، عفو و گذشت مال انسان مقتدر است، گاهی انسان درحالت ضعف قرار دارد، خدای سبحان می فرماید: شما فعلاً صبر کنید تا سرانجام خدای سبحان مشکل شما را حل کند، گاهی می فرماید: شما عفو کنید صفح کنید که بالاتر از عفو است معلوم می شود شما مقتدرید. اینکه فرمود: عفو کنید، نشانه قدرت است؛ چون یک انسان قادر عفو می کند. یک انسان عاجز صبر می کند و این رنج را تحمل می کند،

سوره ی بقره / آیه ی ۱۱۵

به هر جا بنگرم هر جا تو بینم

فَإَيْنَمَا تَوَلَّوْا ، فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ

پس به هر طرف روی کنید، به سوی خدا روی آورده‌اید.

مشرق و مغرب از آن خداست، پس به هر سو رو کنید، آنجا روی خداست، همانا خداوند (به همه جا) محیط و (به هر چیز) داناست

سوره ی بقره / آیه ی ۱۱۵

روش تلاوت قرآن

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ

قرآن کریم را با دقت بخوانید و بفهمید و به آن عمل کنید.

در این آیه، قرآن و مخاطب مسلمانانی هستند که در قرائت قرآن، حق تلاوت را ادا نموده و به پیامبر صلی الله علیه و آله ایمان آورده‌اند. تفسیر المیزان نیز این معنی را احتمال داده است.

روایتی درباره‌ی آداب تلاوت قرآن در تفسیر المیزان نقل شده، که هشت نکته را مورد توجه قرار داده است: ۱. ترتیل آیات. ۲. تفقه در آیات. ۳. عمل به آیات. ۴. امید به وعده‌ها.

۵. ترس از وعیدها. ۶. عبرت از داستان‌ها. ۷. انجام اوامر الهی. ۸. ترك نواهی

سوره ی بقره / آیه ی ۱۲۱

مسابقه همگانی

فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ

به سوی کارهای خوب از یک دیگر سبقت بگیرید.

بحث‌های بیهوده را رها کنید و توجّه و عنایت شما به انجام کارهای خیر باشد.

«فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ»

۳- به جای رقابت و سبقت در امور مادی، باید در کارهای خیر از دیگران سبقت گرفت.

سوره ی بقره / آیه ی ۱۴۸

خدا به یاد ماست

فَاذْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ

به یاد من باشید تا به یادتان باشم.

ذکر خدای متعال دوگونه است : ذکر لفظی ذکر قلبی : ذکر قلبی آن است که انسان به خدا و صفات او معرفت حاصل کند و این معرفت محبت خدا را در قلب انسان جاری میسازد و چون محبت حاصل شد آدمی به راحتی به اطاعت از خدا و ترک معاصی تن میدهد.

سوره ی بقره / آیه ی ۱۵۲

خدای مهربان من

هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

خدا بخشنده و مهربان است.

سوره ی بقره / آیه ی ۱۶۳

شدّت محبت

وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ

مؤمنان واقعی، خدا را بیش تر از هر کس دیگری دوست دارند.

محبوب اول مومن، خداست و دیگر محبوب ها یا در طول او هستند و یا محبوب فرعی هستند

در منطق قران محبوبیت خداوند به قدری مهم است که اگر کسی یا چیزی را محبوب تر از خداوند بداند جایگاهش دوزخ است.

سوره ی بقره / آیه ی ۱۶۵

- ماه رمضان ۱۴-

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ

ماه رمضان ماهی است که قرآن در آن نازل شد.

در روایات آمده که همه کتاب های آسمانی در ماه رمضان نازل شده اند مثل تورات در ششم ماه ، انجیل در ۱۲ و زبور در ۱۸ و قرآن در شب قدر نازل شده اس

سوره ی بقره / آیه ی ۱۸۵

- ۱۵ خانه ی دوست کجاست؟

وَ إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي، فَإِنِّي قَرِيبٌ

و چون بندگانم سراغ مرا از تو گرفتند (به آن ها بگو)

من نزدیکم.

در جلالت شان دعا همین بس که خداوند بی واسطه رسول به بندگان پاسخ میدهد. امام صادق میفرماید : زیاد دعا کنید زیرا دعا کلید بخشش خدا و وسیله رسیدن به هر حاجتی است

سوره ی بقره / آیه ی ۱۸۶

- ۱۶ خدا با کیست ؟

وَ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

بدانید قطعاً خدا یاور و پشتیبان متقین است.

اگر در جنگ از مرز عدالت خارج نشوید، از امدادهای الهی نیز برخوردار خواهید بود. و گمان نکنید عدالت و تقوا پیروزی شما را به تأخیر می‌اندازد.

سوره ی بقره / آیه ی ۱۹۴

۱۷- خودت را هلاک نکن

وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ

هرگز با دست خود، خویشتن را هلاک و نابود نکنید.

در این آیه خداوند به مسلمانانی که قدرت مالی دارند دستور داده که هزینه جنگ و جهاد را تامین کنند و اگر به خاطر خودداری نمودن از انفاق دچار کمبود تجهیزات جنگی شوند خود را به هلاکت سپرده اند.

سوره ی بقره / آیه ی ۱۹۵

۱۸- مهربان باشیم

وَ احْسِنُوا

به هم دیگر خوبی کنید.

مراد از احسنو انفاق نیست بلکه منظور آن است که هرکاری را انجام می‌دهید آن را به نیکوترین صورت ممکن انجام دهید حال جنگ باشد یا صلح یا هر کار دیگر

سوره ی بقره / آیه ی ۱۹۵

- نیکوکاران^{۱۹}

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

خدا نیکوکاران را دوست دارد.

سوره ی بقره / آیه ی^{۱۹۵}

- یاد ولی نعمت

فَاذْكُرُوا اللَّهَ

پس یاد کنید خدا را

كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا

همان طور که پدران خود را یاد می کنید یا شدیدتر از آن.

خدا را یاد کنید، همانگونه که پدران خویش را یاد می کنید، بلکه بیشتر و بهتر از آن. پس بعضی از مردم کسانی هستند که می گویند: خداوندا! به ما در دنیا عطا کن. آنان در آخرت بهره ای ندارند.

سوره ی بقره / آیه ی^{۲۰۰}

- نیکی دو جهانت^{۲۱}

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً

پروردگارا! در دنیا و آخرت به ما خوبی بده

وَ قِنَا عَذَابَ النَّارِ

و ما را از عذاب آتش نگه دار.

در دعاها، هدف‌های کلی مطرح شود و تعیین مصداق به عهده خداوند گذاشته شود. ما از خداوند حسنه و سعادت می‌خواهیم، ولی در اینکه رشد و صلاح ما در چیست؟ آنرا به عهده‌ی خداوند می‌گذاریم. چون ما به خاطر محدودیت‌های علمی و عدم آگاهی از آینده و ابعاد روحی خودمان، نمی‌توانیم مصادیق جزئی را تعیین بنمائیم. به همین جهت توصیه شده است از خداوند وسیله کار را نخواهید، خود کار را بخواهید. زیرا ممکن است خداوند از وسیله‌ی دیگری که به فکر و ذهن ما نمی‌آید، کاری را برای ما محقق سازد

سوره ی بقره / آیه ی ۲۰۱

-^{۲۳}خداى دلسوز من

وَاللّٰهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ

خداوند نسبت به بندگان، مهربان و دلسوز است.

سوره ی بقره / آیه ی ۲۰۷

-فریب شیطان^{۲۳}

وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ

از روش های شیطانی پیروی نکنید.

وسوسه های شیطان، انسان را مجبور به گناه نمی کند، بلکه انسان قدرت مقابله با شیطان را دارد و به همین دلیل از اطاعت او نهی شده است.

سوره ی بقره / آیه ی^{۲۰۸}

-عفو و گذشت^{۲۴}

وَأَنْ تَعْفُوا بِأَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ

اگر گذشت کنید به تقوا نزدیک تر است.

و اگر زنان را پیش از آن که با آنان تماس بگیرید (و آمیزش جنسی بنمائید) طلاق دادید، در حالی که مهریه ای برای آنان تعیین نموده اید، (لازم است) نصف آنچه را که تعیین کرده اید (به آنان بدهید) مگر این که آنان (حق خود را) ببخشند و یا (اگر صغیر و یا سفیه هستند، ولی آنان، یعنی) آن کس که عقد ازدواج در دست او است، آن را ببخشد، و اگر شما (مردان) گذشت کنید (و تمام مهریه را به زنان بپردازید) به پرهیزگاری نزدیکتر است،

سوره ی بقره / آیه ی^{۲۳۷}

۲۵- مهربانی به یک دیگر

وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ

سوره ی بقره / آیه ی ۲۳۷

۲۶- مراقبت از نماز

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ

مواظب نمازهایتان باشید.

اقامه نماز باید مداوم باشد. همه‌ی مردم مسئول حفظ نمازند

سوره ی بقره / آیه ی ۲۳۸

۲۷- کم بسیار

كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ

چه بسا گروهی اندک که پیروز شدند بر گروهی بسیار به اذن خدا

کسانی که از میدان امتحان پیروز بیرون آیند، اندک هستند. در این ماجرا شعار دهنده بسیار بود، ولی آنان که در آزمایشات موفق شدند، اندک بودند

سوره ی بقره / آیه ی ۲۴۹

جزء سوم صفحه ۴۲ تا ۶۱

-انفاق^{۲۸}

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ

ای مؤمنان! از آن چه خدا به شما روزی داده است، انفاق کنید.

انفاق یکی از مهمترین اسباب نجات در قیامت! در این آیه روی سخن را به مسلمانان کرده و به یکی از وظایفی که سبب وحدت جامعه و تقویت حکومت و بنیه دفاعی و جهاد می‌شود اشاره می‌کند

سوره ی بقره / آیه ی^{۲۵۴}

-یاور مؤمنین^{۲۹}

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا

خدا سرپرست و پشتیبان مؤمنان است.

خداوند ولی و سرپرست کسانی است که ایمان آورده‌اند و در پرتو این ولایت و رهبری آنها را از ظلمتها به سوی نور خارج می‌سازد

سوره ی بقره / آیه ی^{۲۵۷}

-کمک بی منت^{۳۰}

لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ

کمک خود به دیگران را با منت و اذیت، باطل نکنید) . و از بین
نبرید) .

منت گذاری و آزار فقیر، پاداش انفاق و صدقات را از بین می‌برد.

سوره ی بقره / آیه ی ۲۶۴

- قدرت بی پایان

وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

و خدا بر هر کاری تواناست.

خدواند هم آگاهی دارد نسبت به همه چیز این جهان و هم قادر است لیاقتها و شایستگیها
را مشخص کند و هم متخلفان را کیفر دهد.

سوره ی بقره / آیه ی ۲۸۴

- تکلیف به اندازه

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا

خدا تکلیف نمی کند هیچ کس را، جز به اندازه توانایی اش.

۱- تکالیف الهی، بیش از توان انسان نیست. اسلام، دین آسانی است، نه سخت گیری.

سوره ی بقره / آیه ی ۲۸۶

- یاری از مولا

أَنْتَ مَوْلَانَا ، فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

(خدایا! تو سرور مایی، پس پیروز کن ما را بر گروه کافران.)

ایه فوق با این بیان مردم را به مسئولیت خود و عواقب کار خویش متوجه می سازد و بر افسانه جبر و اقبال و طالع و موهومات دیگر از این قبیل خط بطلان می کشد. پیروزی اسلام بر کفر، خواسته دائمی مؤمنان است

سوره ی بقره / آیه ی ۲۸۶

- ای بسیار بخشاینده!

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا

پروردگارا ! دل های ما را پس از آن که هدایتمان کردی، ملغزان

وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً

و ما را از نزد خویش رحمتی ببخشای

إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

که به راستی تو بسیار بخشنده ای!

ه علم و دانش خود مغرور نشویم و از خداوند هدایت بخواهیم نشانه‌ی علم واقعی و رسوخ در علم، توجّه به خدا و استمداد از اوست و محور هدایت و گمراهی، قلب و افکار انسانی است.

سوره ی آل عمران / آیه ی^۸

^{۳۵}- درخواست آمرزش

رَبَّنَا إِنَّنا أَمَنَّا فَأَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا ؛

پروردگارا ! ما ایمان آوردیم ؛ پس گناهان ما را بیامرز،

وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

و ما را از عذاب آتش در امان نگهدار!

ایمان، زمینه‌ی عفو الهی است و عفو، از شئون ربوبیت و لازمه‌ی تربیت است و ترس از قهر و عذاب خداوند، از نشانه‌های تقواست.

سوره ی آل عمران / آیه ی ۱۶

- فقط دین اسلام

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

قطعا دین در نزد خدا اسلام است.

لازمه‌ی تسلیم بودن در برابر خداوند، پذیرش اسلام به عنوان آخرین دین الهی است

سوره ی آل عمران / آیه ی ۱۹

- خدای خوبی ها

بِیَدِكَ الْخَيْرُ

خدایا ! همه ی خوبی ها به دست توست.

آنچه از اوست، چه دادن‌ها و گرفتن‌ها، همه خیر است، گرچه در قضاوت‌های
عجولانه‌ی ما فلسفه‌ی آن را ندانیم

سوره ی آل عمران / آیه ی ۲۶

- نشان دوستی با خدا

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ

(ای پیامبر به مردم) بگو اگر واقعاً خدا را دوست دارید،

فَاتَّبِعُونِي يُحِبِّبْكُمْ اللهُ

از من پیروی کنید تا خدا هم شما را دوست داشته باشد.

لازمه‌ی ایمان به خدا، پیروی از اولیای خداست و هر کس در عمل سست است، در حقیقت پایه‌ی محبت او سست است.

سوره ی آل عمران / آیه ی ۳۱

- ۳۹ روزی حکیمانه

إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

قطعا خداوند به هر کس که بخواهد، روزی بی شمار می دهد.

کسی که در راه خدا گام بر دارد، دنیای او نیز تأمین می‌شود. و رزق بی‌حساب، به معنای نداشتن حساب نیست، بلکه به معنای خارج بودن از محاسبات عمومی است

سوره ی آل عمران / آیه ی ۳۷

- ۴۰ یاد خدا

وَ اذْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا

پروردگارت را زیاد یاد کن

هر چه لطف الهی بیشتر می‌شود باید یاد او نیز بیشتر شود

سورہ ی آل عمران / آیہ ی ۴۱

- ۴۱ رکوع

وَارْكَعِي مَعَ الرَّاٰكِعِيْنَ

(و) شما زنان (رکوع کنید با رکوع کنندگان -

نماز، رکوع و سجود، بهترین راه شکر است

سوره ی آل عمران / آیه ی ۴۳

-۴۳ دشمنی با ظالمان

وَاللَّهُ لَا يَحِبُّ الظَّالِمِينَ

خدا ستمگران را دوست ندارد.

و اما گروهی که کافر شدند، در دنیا و آخرت به عذابی سخت عذابشان می‌کنم و برای آنها هیچ یاورانی نیست.

سوره ی آل عمران / آیه ی ۵۷

-۴۳ دین مقبول

وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ

و هر کس غیر از اسلام دینی اختیار کند، از او پذیرفته نمی شود.

پذیرش دین اسلام، میثاق خداوند از همه‌ی پیامبران پیشین است و لذا با آمدن پیامبر و دین اسلام، دین دیگری غیر از آن مورد قبول نیست

سوره ی آل عمران / آیه ی ۸۵

جزء چهارم صفحه ۶۲ تا ۸۱

- شرط نیکوکاری

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ

هرگز به خیر و نیکی نمی رسید مگر آن که از آنچه دوست دارید انفاق کنید.

در مکتب اسلام، هدف از انفاق تنها فقرزدایی نیست، بلکه رشد انفاق کننده نیز مطرح است. دل کردن از محبوب‌های خیالی و شکوفاشدن روح سخاوت، از مهم‌ترین آثار انفاق برای انفاق کننده است

سوره ی آل عمران / آیه ی ۹۲

- وحدت مسلمین

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا

همه با هم به ریسمان الهی (چنگ بزنید)

وَلَا تَفَرَّقُوا

و پراکنده نشوید.

وحدت و دوری از تفرقه، يك وظیفه‌ی الهی است و محور وحدت باید دین خدا باشد، نه نژاد، زبان، ملیت.

سوره ی آلِ عِمْران / آیه ی ۱۰۳

دوست نیکوکاران

وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

خدا نیکو کاران را دوست دارد.

کسی که می‌خواهد محبوب خدا شود باید از مال بگذرد و خشم و غضب را فرو برد.

سوره ی آلِ عِمْران / آیه ی ۱۳۴

-^{۴۷}خدا ی آمرزنده

وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ

چه کسی غیر از خدای مهربان، می تواند گناهان بندگان را
بخشد ؟

تنها خداوند است که گناهان را می‌بخشد

سوره ی آلِ عمران / آیه ی ۱۳۵

-^{۴۸}قرآن

هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ

این قرآن ،سخن خدا برای مردم است.

قرآن، قابل فهم برای همه ی مردم، در هر عصری است

سوره ی آل عمران / آیه ی ۱۳۸

- ۴۹ صبر

وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ

خدا صابران را دوست دارد.

مشکلات مردان خدا را وادار به تسلیم نمی کند و صبر پیشه میکنند

سوره ی آل عمران / آیه ی ۱۴۶

- ۵۰ مشورت کن

وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ

در کارها با دیگران مشورت کن.

ابتدا مشورت و سپس توکل، راه چاره ی کارهاست، خواه به نتیجه برسیم یا نرسیم

سوره ی آل عمران / آیه ی ۱۵۹

- ۵۱ تنها وارث

وَلِلّٰهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ

خدا، تنها وارث آسمان ها و زمین است.

و شما را چیست که در راه خدا انفاق نمی‌کنید، با آن‌که میراث آسمان‌ها و زمین از آن خداست [و چیزی برای کسی باقی نمی‌ماند]؟! از شما آن‌کس که پیش از فتح (فتح مکه یا صلح حدیبیه) انفاق کرد و پیکار نمود [با آن‌کس که بعداً انفاق و پیکار کرد] برابر نیست؛ آنان بلندپایه‌ترند از کسانی‌که پس از آن انفاق کردند و پیکار نمودند، و خداوند همه را وعده پاداش نیکو داده است، و خداوند به آن‌چه می‌کنید آگاه است

سوره ی آل عمران / آیه ی ۱۸۰

-^{۵۲}آفرینش هدفدار

رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا ،

پروردگارا ! این جهان را بی‌هوده نیافریده‌ای،

سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

تو منزّه و پاکی پس ما را از عذاب آتش نگاه دار.

هستی هدفدار است، پس هر چه از هدف الهی دور شویم به دوزخ نزدیک می‌شویم.

سوره ی آل عمران / آیه ی ۱۹۱

-^{۵۳}بهترین پاداش ها

وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ

بهترین پاداش ها نزد خداست.

پاداش های الهی برای مردم به طور کامل قابل وصف نیست، همین اندازه بدانیم که از هر پاداشی بهتر است

سوره ی آل عمران / آیه ی ۱۹۵

- حساب گر

إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

قطعاً خداوند، حساب گری سریع است.

خداوند با سرعت به حساب بندگان رسیدگی می کند. این مسئله از یک سو بشارتی است برای نیکوکاران که در آن روز به سرعت به پاداش خود می رسند و از سوی دیگر تهدیدی است برای بدکاران که مجازاتشان هرگز به تأخیر نمی افتد، به سرعت به حسابشان می رسند و حقشان را در دستشان می گذارند!

سوره ی آل عمران / آیه ی ۱۹۹

- مراقبت نامحسوس

إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا

خدا همواره مراقب کارهای شماست.

تمام اعمال و نیت شما را می بیند و می داند و در ضمن، نگهبان شما در برابر حوادث است.

سوره ی نساء / آیه ی ۱

جزء سی ام صفحه ۵۸۲ تا ۶۰۴

۵۶. کار و تلاش

وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا

و روز را برای کار و تلاش آفریدیم.

و قرار دادیم روز را وقت طلب معیشت، تا بیدار شوید] و [در حوائج و مکاسب خود متقلب شوید، و در تحصیل آن جستجو نمائید. یا روز را سبب حیات شما ساختیم تا در آن از خواب مبعوث شوید.

سوره ی نَبَأُ / آیه ی ۱۱

-۵۷ آداب غذا خوردن

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ

انسان باید به غذایش دقت کند.

نزدیکترین اشیاء خارجی به انسان غذای او است، که با یک دگرگونی جزء بافت وجود او می شود، و اگر به او نرسد، به زودی راه فنا را پیش می گیرد، و به همین دلیل، قرآن از میان تمام موجودات، روی مواد غذایی، آن هم موادی که از طریق گیاهان و درختان، عائد انسان می شود تکیه کرده است.

سوره ی عَبَسَ / آیه ی ۲۴

-^{۵۸}پندی برای همه

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ

قرآن جز پند و اندرزی برای عالمیان نیست.

قرآن، بهترین وسیله پند، تذکر و موعظه است.

قرآن، برای همه جهانیان است و به زمان و مکان و نژاد خاصی وابسته نیست.

سوره ی تَكْوِيْرَ / آیه ی ۲۷

-^{۵۹}خالق بی همتا

الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّىٰ

خدایی که آفرید، پس سامان داد خلقت انسان را.

خلقت هر چیزی (به معنای گردآوری اجزای آن است، و) تسویه اش (به معنای روی هم نهادن آن اجزا به نحوی است که هر جزئی در جایی قرار گیرد که جایی بهتر از آن برایش تصور نشود، و علاوه بر آن جایی قرار گیرد که اثر مطلوب را از هر جای دیگری بهتر بدهد، مثلاً در مورد انسان چشم را در جایی و گوش را در جایی و هر عضو دیگر را در جایی قرار دهد که بهتر از آن تصور نشود، و حقش ادا شود.

سوره ی اعلیٰ / آیه ی ۲

۶۰- تذکر

فَذَكِّرْ اِنْ نَّفَعَتِ الذِّكْرٰی

پس تذکر بده، که تذکر مفیدتر است

یعنی زمانی که احساس شود موقعیت مناسب و شنوندگان آمادگی پذیرائی حق را دارند اندرز بجا و سودمند خواهد بود یا این که به معنی) قد (و برای تحقق باشد. یعنی قطعاً اندرز سودمند خواهد بود.

سوره ی اعلیٰ / آیه ی ۹

۶۱- راه موفقیت

قَدْ اَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا

هرکس خوب و پاکیزه زندگی کند، موفق و پیروز می شود

تنها راه رستگاری و سعادت انسان را در تزکیه و پالایش روان آدمی می‌داند و بر مسئله تقوا، پاک‌نفسی و نتیجه عمل انسان به این دستور مهم تاکید می‌کند. یکی از این تاکیدات در سوره مبارکه الشمس است که خداوند متعال در این آیه یازده سوگند یاد کرده و آن هم به مهمترین و با ارزش‌ترین چیزها قسم خورده که "هر کس نفس خود را پاک گردانید قطعاً رستگار شد."

سوره ی شمس / آیه ۹

۶۲- توجه به فقرا

وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ

نیازمند و فقیر را با عصبانیت از پشت مران.

زیاد می‌بخشد ولی کم می‌خواهد، فقیر را غنی می‌کند ولی از ما نمی‌خواهد فقیر را غنی کنیم، فقط می‌فرماید: فقیر را طرد نکنید

یتیم را مأوی می‌دهد ولی از ما در این حد می‌خواهد که بر یتیم سلطه نیفکنیم.

خداوند، سؤال نکرده عطا می‌کند، پس ما لااقل بعد از سؤال و درخواست، به دیگران کمک کنیم.

۶۳- رمز موفقیت

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

پس از هر سختی آسانی است.

سنت و برنامه الهی آن است که بدنبال هر سختی، آسانی است. «إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا» (در جای دیگر قرآن می‌خوانیم: «سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا» «۲» سختی‌ها و مشکلات زوال‌پذیرند و به آسانی تبدیل می‌شوند)

سوره ی شرح / آیه ی ۶۴

۶۴- کار و تلاش

فَإِذَا فَرَغْتَ ، فَاَنْصَبْ

و هنگامی که کاری را به پایان رساندی ، کار دیگری را آغاز کن
(و بی کار نباش)

انسان باید بعد از فارغ شدن از هر کار و مسئولیتی، آماده پذیرش مسئولیت دیگر و تلاش و کوشش دیگر باشد
تلاش و کوشش باید همراه با اخلاص باشد

سوره ی شرح / آیه ی ۶۵

۶۵- بهترین حالات

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ
خداوند انسان را در بهترین حالات آفریده است.

انسان در آفرینش بر همه موجودات برتری دارد.
انسان که برترین مخلوق است، سقوطش نیز از همه موجودات پست تر است.

-برترین داوران

إِلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ

آیا خدا مقتدرترین و عادل ترین داور نیست ؟

با آنکه خداوند خالق انسان است و هرگونه بخواهد حق دارد با مخلوقش رفتار کند، اما او بر اساس عدل، حکم می کند و بهترین داوران است

سوره ی تین / آیه ی ۸

-اولین معلم

عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ

خدا تعلیم داد به انسان ، آنچه را نمی دانست

یعنی به تحقیق و یقین که او احکم حاکمین است در هر چه حکم کند و فرماید و حکم سبحانی به عدل و قسط و داد خواهد بود

سوره ی علق / آیه ی ۵

-چشمان همیشه باز

أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى

آیا انسان نمی داند که خدا او را می بیند؟

پیامبر صلی الله علیه و آله که فرمود «من قرائت کننده نیستم» یعنی همان خدائی که به وسیله قلم انسانها را تعلیم داد، و به انسان آنچه را نمی دانست آموخت، قادر است که به بندهای درس نخوانده همچون تو نیز قرائت و تلاوت را بیاموزد

سوره ی علق / آیه ی ۱۴

- حتی یک ذره خوبی

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ

هر کس به اندازه ی ذره ای خوبی کند نتیجه ی کارش را می بیند.

پس هر که به جا آورده باشد. به اندازه ذره (مور صغیر) یا مقدار آنچه دیده می شود در شعاع آفتاب در روزنه از هبا و غبار به این مقدار نیکی را، ببیند پاداش و جزای آن را نیز ببین

سوره ی زلزال / آیه ی ۷

- حتی یک ذره بدی

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

هر کس ذره ای بدی کند نتیجه ی کارش را می بیند

پس هر که به جا آورده باشد. به اندازه ذره (مور صغیر) یا مقدار آنچه دیده می شود در شعاع آفتاب در روزنه از هبا و غبار به این مقدار نیکی را، ببیند پاداش و جزای آن را نیز ببین.

سوره ی زلزال / آیه ی ۸

- عیب جویی

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ

وای بر هر عیب جوی طعنه زن!

وای بر عیبجویان و غیبت کنندگان! این سوره با تهدیدی کوبنده آغاز می شود، که هرگونه عیبجوئی و غیبت و طعن و استهزا به وسیله زبان و علائم و اشارات و سخن چینی و بدگوئی را شامل می شو

سوره ی همزه / آیه ی ۱

- صاحب کعبه

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ

صاحب خانه ی کعبه را عبادت کنید.

در این آیه چنین نتیجه می‌گیرد که قریش با این همه نعمت الهی که به برکت کعبه پیدا کرده‌اند پس به شکرانه این نعمت بزرگ باید پروردگار این خانه را عبادت کنند

سوره ی قریش / آیه ی ۳